

Regeling van de Minister voor Medische Zorg van 12 oktober 2020, kenmerk 1748365-210596-Z, houdende wijziging van de Regeling zorgverzekering in verband met het vaststellen van de woonlandfactoren voor het jaar 2021 ten behoeve van de gedifferentieerde berekening van de bijdrage voor verdragsgerechtigden

De Minister voor Medische Zorg,

Gelet op artikel 69, derde lid, van de Zorgverzekeringswet en artikel 3, tweede lid, van de Wet op de zorgtoeslag;

Besluit:

ARTIKEL I

Bijlage 4 van de Regeling zorgverzekering komt als volgt te luiden:

Bijlage 4 van de Regeling zorgverzekering

Bijlage horende bij artikel 6.3.1, negende lid, van de Regeling zorgverzekering en artikel 3, tweede lid, van de Wet op de zorgtoeslag

Land	Woonlandfactor
België	0,7347
Bosnië-Herzegovina	0,0681
Bulgarije	0,0823
Cyprus	0,1434
Denemarken	0,9982
Duitsland	0,8134
Estland	0,2480
Finland	0,7023
Frankrijk	0,8918
Griekenland	0,2446
Hongarije	0,1493
Ierland	0,8981
IJsland	1,3453
Italië	0,5322
Kaapverdië	0,0167
Kroatië	0,1871
Letland	0,1083
Liechtenstein	0,9923
Litouwen	0,2631
Luxemburg	0,7384
Macedonië	0,0599
Malta	0,3987
Marokko	0,0222
Montenegro	0,0821
Noorwegen	1,3064
Oostenrijk	0,6408
Polen	0,1601
Portugal	0,2600
Roemenië	0,0824
Servië	0,0682
Slovenië	0,3344
Slowakije	0,2445

Land	Woonlandfactor
Spanje	0,3855
Tsjechië	0,2341
Tunesië	0,0280
Turkije	0,0851
Verenigd Koninkrijk	0,6593
Zweden	0,7906
Zwitserland	0,7536

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2021.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister voor Medische Zorg,
T. van Ark*

TOELICHTING

Inleiding

Artikel 6.3.1, eerste lid, van de Regeling zorgverzekering (Rzv) bepaalt dat de voor een persoon, bedoeld in artikel 69, eerste lid, van de Zorgverzekeringswet (hierna te noemen: verdragsgerechtigde) verschuldigde bijdrage wordt berekend door de grondslag van de bijdrage te vermenigvuldigen met een verhoudingsgetal dat wordt berekend uit de verhouding tussen de gemiddelde uitgaven voor zorg voor een persoon ten laste van de sociale ziektekostenverzekering (hierna te noemen: zorgkosten) in het woonland van deze persoon en de gemiddelde uitgaven voor zorg voor een persoon uit hoofde van de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz) in Nederland. Dit is de woonlandfactor.

Artikel 69, derde lid, van de Zvw bevat de grondslag voor het bij ministeriële regeling vaststellen van de woonlandfactor ten behoeve van de bijdrage van verdragsgerechtigden.

De woonlandfactor wordt ook gehanteerd bij het vaststellen van de zorgtoeslag die verdragsgerechtigden kunnen ontvangen als tegemoetkoming voor hun verdragsbijdrage. Ingevolge artikel 3, tweede lid, van de Wet op de zorgtoeslag (Wzt) dient de woonlandfactor jaarlijks uiterlijk in november bij ministeriële regeling te worden vastgesteld.

Berekeningswijze 2021

Met artikel I van deze regeling is de woonlandfactor vastgesteld die geldt voor het jaar 2021. Per land staat de factor vermeld in bijlage 4 van de Rzv. De woonlandfactoren zijn berekend door het CAK. Het CAK heeft mij daarover op 2 oktober 2020 geadviseerd. De berekeningswijze van de woonlandfactoren is gelijk aan die van de woonlandfactor 2019.

Voor de berekening van de woonlandfactoren is gebruik gemaakt van de meest recente cijfers van de World Health Organization (WHO). De WHO publiceert jaarlijks op haar website de gemiddelde zorgkosten van de aangesloten landen, meer specifiek de indicator 'Government schemes and compulsory contributory health care financing schemes'¹. De woonlandfactoren die zijn vastgesteld aan de hand van de kosten uit het meest recente jaar voorafgaand aan 2015 zijn geïndexeerd op basis van de meest gegevens van de WHO over de zorgkosten. De kosten uit het meest recente jaar voorafgaand aan 2015 zijn verwerkt in de woonlandfactoren voor het jaar 2018 of 2017. De meest recente gegevens van de WHO hebben betrekking op 2017. Om de woonlandfactoren voor het jaar 2021 te berekenen worden de voor de jaren 2018 of 2017 vastgestelde woonlandfactoren bijgesteld aan de hand van de verhouding tussen de ontwikkeling van de gemiddelde zorgkosten in het woonland en in Nederland in de periode tot en met 2017 volgens de gegevens van de WHO. Deze berekeningswijze is als volgt weer te geven in een formule:

$$\text{Woonlandfactor 2021} = \text{woonlandfactor 2018 of 2017} \times \frac{\text{Wijzigingsfactor zorgkosten woonland tot en met 2017}}{\text{Wijzigingsfactor zorgkosten Nederland in zelfde periode}}$$

Hierbij geeft de wijzigingsfactor de verhouding aan van de gemiddelde zorgkosten in het jaar dat gebruikt werd bij het berekenen van de eerder vastgestelde woonlandfactor en het berekeningsjaar 2017. Zo leidt een verhoging van de kosten met 10% tot een wijzigingsfactor van 1,1 en een kostenverlaging van 5% tot een wijzigingsfactor van 0,95.

Onderzoek CBS en advies CAK

In november 2019 heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) het rapport 'Onderzoek houdbaarheid woonlandfactor-berekening'² gepubliceerd. Bij dit onderzoek is gekeken of de huidige woonlandfactorberekening (indexatie op basis van WHO-data) toekomstbestendig is. Daarbij is gekeken naar de:

- duurzaamheid van de brongegevens,
- uitlegbaarheid van de berekeningssystematiek,
- redelijkheid van de berekeningswijze en
- geschiktheid van de gebruikte WHO-cijfers.

¹ Voor Liechtenstein is gebruik gemaakt van de Eurostat-cijfers.

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2019/46/onderzoek-houdbaarheid-woonlandfactorberekening>.

Tevens is door het CBS onderzocht of er andere (betere) berekeningswijzen van de woonlandfactor mogelijk zijn en hoe een eventuele transitie van de huidige naar een nieuwe berekeningswijze kan worden vormgegeven. Op verzoek van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn ook twee belangenverenigingen van verdragsgerechtigden actief bij dit onderzoek betrokken geweest.

Het CBS heeft naast de huidige variant gekeken naar zeven varianten om de woonlandfactor te berekenen. Uit het CBS rapport blijkt niet één duidelijke voorkeursvariant. Volgens het CBS is de huidige indexmethode correct en toepasbaar, maar is deze variant op langere termijn niet toekomstbestendig. Immers, de huidige berekening extrapoleert ooit vastgestelde woonlandfactoren met een relatieve ontwikkeling van uitgaven in het woonland ten opzichte van die in Nederland. Technisch is deze variant wel langdurig uit te voeren.

Alle onderzochte varianten kennen voor- en nadelen. Daarbij zijn de volgende criteria gehanteerd:

- het al dan niet voldoen aan de uitgangspunten van de Verordening (EG) Nr. 883/2004, betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels,
- de beschikbaarheid van statistische bronnen,
- de duurzaamheid op de lange termijn en
- de eenvoud en uitlegbaarheid van berekening.

Het CBS komt tot de conclusie dat er niet direct een andere (betere) methode voor de berekening van de woonlandfactor beschikbaar is. Hiervoor zal mogelijk nader onderzoek moeten worden uitgevoerd.

Gezien bovenstaande heeft het CAK mijn op 5 oktober 2020 geadviseerd voor de berekening van de woonlandfactoren voor het jaar 2021 uit te gaan van de huidige indexatiemethode.

Indexatie van woonlandfactor 2018 of 2017

In 2015 is het zorgstelsel in Nederland aanzienlijk gewijzigd met de introductie van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Wet langdurige zorg. De manier waarop die stelselwijziging tot uitdrukking komt in de gegevens die tot en met 2018 werden gebruikt voor de berekening van de woonlandfactoren, verschilt van de verwerking in de gegevens van de WHO. Teneinde voor alle landen deze stelselwijziging op uniforme wijze in de ontwikkeling van de zorgkosten te verdisconteren, is gekozen om de woonlandfactoren te indexeren die zijn gebaseerd op zorgkosten in het meest recente jaar vóór de stelselwijziging. In principe wordt daarom de woonlandfactor voor 2018 geïndexeerd, tenzij deze gebaseerd was op zorgkosten in het jaar 2015. In dat geval is de woonlandfactor voor 2017 geïndexeerd.

Afrondingen

De verschillende benodigde componenten voor de berekening van de landenfactoren zijn exact overgenomen uit de gebruikte bronnen. Er zijn geen afrondingen voor de komma uitgevoerd; cijfers achter de komma zijn wel afgerond.

De woonlandfactor is als volgt afgerond tot vier cijfers achter de komma (bijvoorbeeld 0,3543):

- indien het vijfde cijfer achter de komma 0 tot en met 4 is, is afgerond naar beneden;
- indien het vijfde cijfer achter de komma 5 tot en met 9 is, is afgerond naar boven.

In onderstaande tabel staat de berekening van de woonlandfactoren:

	Te indexeren jaar	Te indexeren woonland-factor (a)	Wijzigingsfactor		Index-cijfer (d) (=b/c)	Woonland-factor 2021 (a x d)
			Woonland (b)	Nederland (c)		
België	2018	0,7193	0,9018	0,8830	1,0213	0,7347
Bosnië-Herzegovina	2017	0,0645	0,9319	0,8830	1,0554	0,0681
Bulgarije	2017	0,0743	0,9782	0,8830	1,1078	0,0823
Cyprus	2018	0,1384	0,9147	0,8830	1,0359	0,1434
Denemarken	2017	0,9715	0,9072	0,8830	1,0275	0,9982
Duitsland	2017	0,7532	0,9536	0,8830	1,0799	0,8134
Estland	2017	0,2109	1,0381	0,8830	1,1757	0,2480
Finland	2018	0,7120	0,8709	0,8830	0,9864	0,7023
Frankrijk	2017	0,8245	0,9551	0,8830	1,0817	0,8918
Griekenland	2017	0,3590	0,5941	0,8722	0,6812	0,2446
Hongarije	2017	0,1310	1,0060	0,8830	1,1394	0,1493

	Te indexeren jaar	Te indexeren woonland- factor (a)	Wijzigingsfactor		Index-cijfer (d) (=b/c)	Woonland- factor 2021 (a x d)
			Woonland (b)	Nederland (c)		
Ierland	2018	0,8326	0,9525	0,8830	1,0788	0,8981
IJsland	2017	0,8594	1,3822	0,8830	1,5654	1,3453
Italië	2018	0,5569	0,8820	0,9229	0,9556	0,5322
Kaapverdië	2018	0,0175	0,8439	0,8830	0,9557	0,0167
Kroatië	2017	0,1674	0,9874	0,8830	1,1182	0,1871
Letland	2017	0,0915	1,0446	0,8830	1,1831	0,1083
Liechtenstein	2017	0,9473	1,0866	1,0374	1,0475	0,9923
Litouwen	2017	0,2235	1,0392	0,8830	1,1769	0,2631
Luxemburg	2018	0,7497	0,8696	0,8830	0,9849	0,7384
Macedonië	2017	0,0529	0,9986	0,8830	1,1310	0,0599
Malta	2018	0,3269	1,0771	0,8830	1,2199	0,3987
Marokko	2018	0,0125	4,0232	2,2596	1,7805	0,0222
Montenegro*	–	–	geen nieuwe gegevens beschik- baar			0,0821
Noorwegen	2018	1,4015	0,8230	0,8830	0,9321	1,3064
Oostenrijk	2017	0,6476	0,8738	0,8830	0,9896	0,6408
Polen	2018	0,1606	0,8800	0,8830	0,9966	0,1601
Portugal	2018	0,2521	0,9105	0,8830	1,0311	0,2600
Roemenië	2017	0,0630	1,2073	0,9229	1,3081	0,0824
Servië	2017	0,0750	0,8029	0,8830	0,9093	0,0682
Slovenië	2017	0,3243	0,9104	0,8830	1,0311	0,3344
Slowakije	2017	0,2352	0,9176	0,8830	1,0392	0,2445
Spanje	2017	0,3767	0,9037	0,8830	1,0235	0,3855
Tsjechië	2017	0,2386	0,8661	0,8830	0,9809	0,2341
Tunesië	2018	0,0216	1,5244	1,1731	1,2995	0,0280
Turkije	2018	0,0894	0,8494	0,8923	0,9518	0,0851
Verenigd Koninkrijk	2018	0,6789	0,8575	0,8830	0,9712	0,6593
Zweden	2018	0,8104	0,8613	0,8830	0,9755	0,7906
Zwitserland	2017	0,6824	0,9751	0,8830	1,1044	0,7536

ad * Voor Montenegro hebben de meest recente gegevens van de WHO betrekking op het jaar 2015. De woonlandfactor 2021 is daarom ongewijzigd ten opzichte van 2020.

Valuta

Aangezien de gegevens van de WHO voor alle landen in dollars zijn genoteerd, spelen de valutaverschillen voor de indexatie op basis van deze gegevens geen rol. Dit betekent dat bij de bepaling van de woonlandfactor het niet nodig is om vreemde valuta om te rekenen naar euro's.

Bijzonderheden

De woonlandfactor daalt voor 24 landen, en stijgt voor 14 landen. Voor Montenegro blijft de woonlandfactor ongewijzigd omdat er geen nieuwe data beschikbaar is. De woonlandfactor van IJsland stijgt sterk (15,6%). Hier ligt de oorzaak in de stijging van de zorgkosten in IJsland, in combinatie met een waardeinstijging van de IJslandse kroon.

*De Minister voor Medische Zorg,
T. van Ark*